

**ПНЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ЦЕНТР КОЗАЦЬКОГО
ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
«ШКОЛА ДЖУР»**

**Конспект відкритого заняття
гуртка «Основи туристської підготовки»**

*Тема заняття: «Способи орієнтування
на місцевості. Сторони горизонту.
Визначення сторін горизонту на місцевості.»*

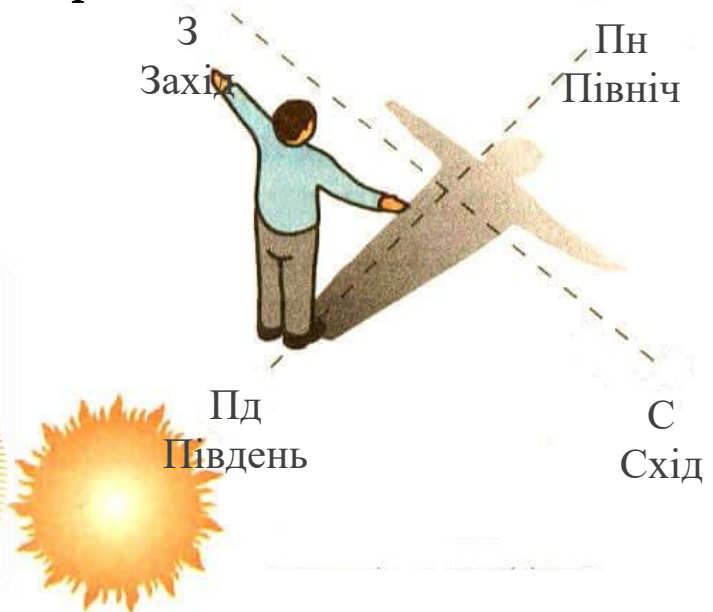
Керівник гуртка:

**Остапова
Валентинівна**

Тетяна

Група: основний рівень I рік навчання

Вік дітей: 10-13 років

Сонце о півдні

Дата проведення: 22.11.2018р.

**Тема заняття: Способи орієнтування на місцевості. Сторони горизонту.
Визначення сторін горизонту на місцевості.**

Тривалість: 1 година (45 хв.)

Тип заняття: Комбіноване заняття.

Мета:

1) Навчальна:

- актуалізувати і розширити знання гуртківців з відомостей про спортивне орієнтування як вид спорту;
- ознайомити учнів з поняттям «орієнтування на місцевості», з пристроєм компаса й роботою з ним;
- навчити визначати сторони горизонту за місцевими ознаками.

2) Розвиваюча:

- сприяти розвитку пізнавальних здібностей;
- розвивати вміння працювати з ілюстративним матеріалом, вирішувати задачі, робити висновки;
- формувати практичні навички роботи з компасом, орієнтування на місцевості.

3) Виховна:

- виховувати інтерес до занять туризмом та спортивним орієнтуванням;
- виховувати дружні стосунки між гуртківцями та вміння працювати в колективі.

Базові поняття і терміни: горизонт, сторони горизонту, орієнтування, компас, ландшафт, рельєф.

Обладнання:

Обладнання: компаси, плакати, малюнки, схеми, краєзнавчо-туристична карта острова Хортиця, спортивні карти о. Хортиця; дидактичні матеріали: картки, пазли.

Очікувані навчальні результати:

- опанування предметних термінів та понять в обсязі теми заняття;
- навчитися визначати сторони горизонту за місцевими ознаками;
- уміння працювати з картою, з компасом, з роздатковим матеріалом;
- виявляти достатній рівень естетичної, мовної культури,
- вірно і грамотно відповідати на поставлені питання, аргументовано виражати свої думки.

Структура заняття.

I. Організаційний момент (2хв.).

- привітання;
- знайомство з гостями;
- підготовка вихованців до заняття, створення дружньої атмосфери, налаштування на продуктивну працю.

II. Актуалізація опорних знань і умінь гуртківців (7 хв.).

Повторення вивченого матеріалу.

Топографічний диктант.

III. Організація пізнавальної діяльності (10 хв.).

Повідомлення теми, плану і мети уроку.

Хід заняття.

1. Горизонт, сторони горизонту.
2. Орієнтування на місцевості.
3. Компас.

Питання: 1. Що таке закрита місцевість? (Місцевість, закрита будинками, високими будівлями, деревами і не видно, що знаходиться за ними)

- 2). Що називають лінією горизонту?
- 3). Наведіть приклади закритої і відкритої місцевості.
- 4). Назвіть основні сторони горизонту.
- 5). Назвіть проміжні сторони горизонту.

(Проводиться робота по визначенню сторін горизонту за допомогою малюнку «рози сторін горизонту», учні записують назви проміжних сторін горизонту).

IV. Вивчення нового матеріалу (16 хв.).

1. Пояснення керівника гуртка.

Орієнтування на місцевості – означає знайти напрям сторін горизонту і своє місцезнаходження відносно оточуючих місцевих предметів та елементів рельєфу. Орієнтування під час руху по незнайомій місцевості якраз і полягає у визначенні відстаней і дотримання потрібного напрямку маршруту. Існують такі способи орієнтування: по карті, по сторонам горизонту (за допомогою компаса, небесних світил), за азимутом.

2. Вправа: креслення маршруту уявної подорожі. 1 клітинка = 1 дню походу.

3. Знайомство з поняттям «орієнтування». Орієнтування за місцевими предметами. Визначення сторін горизонту по сонцю. (Якщо опівдні стати спиною до сонця, то позаду буде південь, попереду напрям на північ, праворуч – схід, зліва - захід).

Вночі на допомогу прийдуть зорі.

Питання: 1). Згадайте, яка зірка завжди вказує на північ?

2). В якому сузір'ї вона знаходиться?

3). Що робити, якщо хмарно і зірок не видно? (Треба придивитися до місцевих предметів). Робота з ілюстраціями.

4. Фізкультпауза.

5. Пояснення педагога: Що таке компас? Види компасів: повітряні, рідинні. Їх будова та основні прийоми користування.

Робота з компасом. Визначення напрямку за компасом.

V. Закріплення нового матеріалу (7 хв.).

Гра «Компасна роза».

VI. Підсумок (3 хв.).

- Чому ви навчилися на занятті?
- Що найбільше сподобалося?

Оцінювання знань вихованцями і педагогом.

Домашнє завдання: запам'ятайте, що таке горизонт, сторони горизонту, орієнтування, компас, роза сторін горизонту.

